

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) 2016/1613**2016 m. rugsėjo 8 d.****kuriuo pieno gamintojams ir kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkams skiriama išimtinė sureguliuavimo pagalba**

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1308/2013, kuriuo nustatomas bendras žemės ūkio produktų rinkų organizavimas ir panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 922/72, (EEB) Nr. 234/79, (EB) Nr. 1037/2001 ir (EB) Nr. 1234/2007 ⁽¹⁾, ypač į jo 219 straipsnio 1 dalį kartu su 228 straipsniu,

atsižvelgdama į 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 ⁽²⁾, ypač į jo 106 straipsnio 5 dalį,

kadangi:

- (1) dėl pasaulinio pasiūlos ir paklausos disbalanso pieno sektoriuje susiduriama su rinkos veikimo sutrikimu, prie kurio prisidėjo Rusijos draudimo įvežti Sąjungos žemės ūkio ir maisto produktus pratęsimas iki 2017 m. pabaigos;
- (2) pasaulinė pieno ir pieno produktų paklausa 2015 m. ir pirmaisiais 2016 m. mėnesiais šiek tiek padidėjo, tačiau gamyba augo gerokai sparčiau;
- (3) 2015 m. pasaulinė pieno pasiūla didėjo apskritai, bendras Sąjungos, Jungtinių Valstijų ir Naujosios Zelandijos gamybos augimas sudarė 4,5 mln. tonų, o pieno ekvivalentu išreikštas eksportas iš Sąjungos ir šių dviejų šalių sumažėjo maždaug 200 000 tonų;
- (4) per pirmuosius keturis 2016 m. mėnesius pieno gamyba Sąjungoje, Jungtinėse Valstijose ir Naujojoje Zelandijoje išaugo maždaug 3,6 mln. tonų, tačiau papildomai eksportuota tik mažiau nei 1 % šio kiekio;
- (5) todėl žalio pieno kainos Sąjungoje dar labiau sumažėjo ir jos greičiausiai mažės toliau iki pieno gamintojams nepakeliamo lygio. 2016 m. gegužės mėn. vidutinės pieno supirkimo iš ūkininkų kainos Sąjungoje buvo 22 % mažesnės nei 2011–2015 m. vidutinė gegužės mėn. kaina;
- (6) kartu padidėjo pieno kainų skirtumas valstybėse narėse. Ypač nukentėjo maži ūkininkai, kilo grėsmė kaimo vietovių socialinei struktūrai;
- (7) su rinkos sunkumais susiduriama ir kituose gyvulininkystės sektoriuose, ypač kiaulienos, galvijienos ir avienos bei ožkienos. Kiaulienos atveju minėti sunkumai daugiausia susiję su Rusijos importo draudimu, ypač susijusius su afrikinio kiaulių maro protrūkiu tam tikrose valstybėse narėse, o galvijienos sektoriui šalutinį poveikį padarė pieno rinkos sutrikimas;
- (8) nuo 2014 m. rugsėjo mėn. buvo galima be pertrūkių naudotis intervencinėmis rinkos priemonėmis – valstybės intervencija ir pagalba privačiam sviesto ir nugriebto pieno miltelių sandėliavimui. Minėtos priemonės sušvelnino krizės poveikį ir dėl jų buvo nustatyta žemiausia nuolat mažėjančių pieno produktų kainų riba, tačiau pasaulinis disbalansas išliko;

⁽¹⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 671.⁽²⁾ OL L 347, 2013 12 20, p. 549.

- (9) panašu, kad Reglamente (ES) Nr. 1308/2013 numatytų įprastinių priemonių nepakanka, be to, reikia pasirengti padėčiai, kuri susidarytų, jei kainos toliau mažėtų, o rinkos veikimas dar labiau sutriktų, todėl labai svarbu, kad Sąjungos pieno gamintojams ir kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkams, nukentėjusiems nuo rinkos veikimo sutrikimų, kurie stipriai sumažino jų pelningumą ir likvidumą, būtų skirta pagalba. Valstybės narės turėtų pasirinkti vieną arba kelis nukentėjusius sektorius arba jų dalį ir taip padėti labiausiai nuo rinkos sutrikimų nukentėjusiems gamintojams ir ūkininkams;
- (10) siekiant stiprinti ūkininkų atsparumą, ši pagalba turėtų būti skiriama tik taikantiems tvaresnius ūkininkavimo metodus. Ypač daug dėmesio reikėtų skirti mažiems ūkiams, kurie yra pagrindinė žemės ūkio ekonomikos dalis;
- (11) siekiant sumažinti dabartinę krizę, valstybėms narėms tikslinga skirti vienkartinę finansinę dotaciją pieno gamintojams ir (arba) kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkams, vykdančioms veiklą, kuria prisidedama prie ekonomikos tvarumo ir rinkos stabilizavimo, remti;
- (12) skiriant dotacijas valstybėms narėms reikėtų atsižvelgti į pagrindinius jų sektorių ypatumus, įskaitant gamybą, rinkos kainas ir smulkiųjų ūkininkų svarbą;
- (13) valstybės narės turėtų parengti priemones, kurių pagrindas būtų viena ar kelios iš toliau išvardytų veiklos rūšių, kuriomis prisidedama prie ekonomikos tvarumo ir rinkos stabilizavimo: gamybos iššaldymas arba jos apimčių mažinimas, smulkus ūkininkavimas, ekstensyvi gamyba, aplinkai ir klimatui nekenkianti gamyba, ūkininkų bendradarbiavimas, kokybės gerinimas ir pridėtinės vertės didinimas bei patikimų valdymo metodų srities mokymai;
- (14) atsižvelgiant į konkrečias pieno gamintojų ir kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkų aplinkybes, kurios Sąjungos šalyse skiriasi, valstybės narės turėtų pasirinkti tinkamiausias priemones, ypač atsižvelgdamos į galimybes stabilizuoti rinką ir ekonominį tvarumą, ir pateikti konkrečių priemonių, kurių reikia imtis, aprašymą;
- (15) kadangi kiekvienai atitinkamai valstybei narei skiriama suma bus galima kompensuoti tik dalį pieno gamintojų ir kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkų patirtų faktinių išlaidų, valstybėms narėms turėtų būti leista tiems ūkininkams skirti papildomą paramą vienodomis objektyviomis, nediskriminacinėmis ir konkurencijos neiškreipiančiomis sąlygomis;
- (16) šiame reglamente nustatyta pagalba turėtų būti suteikiama kaip priemonė, kuria remiamos žemės ūkio rinkos, kaip nurodyta Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 4 straipsnio 1 dalies a punkte;
- (17) siekiant valstybėms narėms suteikti lakstumo skirstyti pagalbą pagal aplinkybes, kuriomis reikia susidoroti su sunkumais, valstybėms narėms turėtų būti leista ją sumuoti su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis;
- (18) kadangi finansinės dotacijos sumos nustatytos eurai, būtina nustatyti euro neįsivedusioms valstybėms narėms skirtos sumos konvertavimo į nacionalinę valiutą datą, kad parama būtų skirta vienodomis sąlygomis ir tuo pat metu. Todėl tikslinga pagal Reglamente (ES) Nr. 1306/2013 106 straipsnį nustatyti valiutos kursą lemiančių operacinių įvykių. Laikantis to straipsnio 2 dalies b punkte nurodyto principo ir 5 dalies c punkte nustatytų kriterijų, tas operacinis įvykis turėtų būti šio reglamento įsigaliojimo data;
- (19) dėl biudžetinių priežasčių išlaidas, kurias valstybės narės patyrė remdamos pieno gamintojus ir kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkus, Sąjunga turėtų finansuoti tik jei atitinkamos išlaidos bus patirtos iki nustatyto termino;
- (20) siekiant užtikrinti, kad valstybėms narėms paskirtos sumos būtų skaidriai naudojamos kontroliuojamos ir tinkamai administruojamos, jos turėtų pranešti Komisijai apie konkrečias būtinas priemones, taikomas objektyvius kriterijus, logišką kitų nei pieno gyvulininkystės sektorių remimo paaiškinimą, priemones, kurių imamasi siekiant išvengti rinkos iškraipymo, numatomą priemonių poveikį ir metodus, kuriais bus tikrinama, ar jis pasiektas;
- (21) siekiant užtikrinti, kad pieno gamintojai ir kiti gyvulininkystės sektorių ūkininkai pagalbą gautų kuo greičiau, valstybėms narėms turėtų būti sudaryta galimybė šį reglamentą įgyvendinti nedelsiant. Todėl šis reglamentas turėtų įsigalioti kitą dieną po jo paskelbimo,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ:

1 straipsnis

1. Valstybėms narėms skiriama 350 000 000 EUR Sąjungos pagalbos suma, kad jos galėtų suteikti išimtinę sureguliuojamą pagalbą pieno gamintojams ir (arba) galvijienos, kiaulienos, avienos ir ožkienos sektorių (toliau – kitų gyvulininkystės sektorių) ūkininkams.

Valstybės narės priede nustatytas joms skirtas sumas panaudoja priemonėms, nustatytoms remiantis objektyviais nediskriminaciniais kriterijais, finansuoti su sąlyga, kad išmokomis nebus iškreipta konkurencija.

Priemonėmis, kurių imasi valstybės narės, remiami pieno gamintojai ir (arba) kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkai, kurie vykdo vieną arba kelias iš šių veiklos rūšių, kuriomis siekiama ekonominį jų ūkių tvarumą ir kuriomis prisidedama prie rinkos stabilizavimo:

- a) mažina gamybos apimtis labiau nei numatyta Komisijos deleguotajame reglamente (ES) 2016/1612 ⁽¹⁾, arba jų nedidina;
- b) užsiima smulkiuoju ūkininkavimu;
- c) taiko ekstensyviuos gamybos metodus;
- d) taiko aplinkai ir klimatui nekenkiančius gamybos metodus;
- e) įgyvendina bendradarbiavimo projektus;
- f) įgyvendina kokybės programas arba projektus, kuriais siekiama skatinti kokybę ir kurti pridėtinę vertę;
- g) dalyvauja finansinių priemonių ir rizikos valdymo priemonių sričių mokymuose.

Valstybės narės užtikrina, kad, jei pieno gamintojai arba kitų gyvulininkystės sektorių ūkininkai nėra tiesioginiai išmokų gavėjai, jie gautų visapusišką ekonominę pagalbą naudą.

Valstybių narių išlaidos, susijusios su mokėjimais pagal šį reglamentą, atitinka Sąjungos pagalbos skyrimo reikalavimus tik tuomet, jei tie mokėjimai atlikti ne vėliau kaip 2017 m. rugsėjo 30 d.

2. Konvertuojant Bulgarijai, Čekijos Respublikai, Danijai, Jungtinei Karalystei, Kroatijai, Lenkijai, Rumunijai, Švedijai ir Vengrijai priede nustatytas sumas valiutos kursą lemiantis operacinis įvykis yra šio reglamento įsigaliojimo diena.

3. Parama pagal šiame reglamente numatytas priemones gali būti sumuojama su kita parama, finansuojama Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai lėšomis.

2 straipsnis

Valstybės narės gali teikti papildomą paramą priemonėms, kurias taiko pagal 1 straipsnį, neviršydamos 100 % atitinkamų priede nustatytų sumų, vienodomis 1 straipsnyje nustatytais objektyviomis, nediskriminacinėmis ir konkurencijos neiškreipiančiomis sąlygomis.

Valstybės narės papildomą paramą išmoka ne vėliau kaip 2017 m. rugsėjo 30 d.

⁽¹⁾ 2016 m. rugsėjo 8 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2016/1612, kuriuo skiriama pagalba pieno gamybai mažinti (žr. šio Oficialiojo leidinio p. 4).

3 straipsnis

Valstybės narės Komisijai pateikia:

- a) nedelsdamos ir ne vėliau kaip iki 2016 m. lapkričio 30 d.:
 - i) konkrečių būtinų priemonių aprašymą;
 - ii) objektyvius kriterijus, kuriais naudojamosi nustatant pagalbos suteikimo metodus, ir, jei tinka, logišką paaiškinimą, kodėl pagalba naudojama kituose gyvulininkystės sektoriuose, o ne pieno sektoriuje;
 - iii) numatomą priemonių poveikį stabilizuojant rinką;
 - iv) priemones, kurių imamasi siekiant patikrinti, ar numatytas poveikis pasiektas;
 - v) priemones, kurių imamasi siekiant išvengti konkurencijos iškraipymo;
 - vi) pagal 2 straipsnį suteiktos papildomos paramos dydį;
- b) ne vėliau kaip iki 2017 m. spalio 15 d. – bendras pagal kiekvieną priemonę išmokėtas sumas, pagalbos gavėjų skaičių ir rūši ir priemonės veiksmingumo vertinimą.

4 straipsnis

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Šis reglamentas privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2016 m. rugsėjo 8 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
Jean-Claude JUNCKER

PRIEDAS

Valstybė narė	EUR
Belgija	10 979 636
Bulgarija	5 809 941
Čekijos Respublika	10 346 106
Danija	9 294 305
Vokietija	57 955 101
Estija	8 081 123
Airija	11 086 327
Graikija	1 683 910
Ispanija	14 665 678
Prancūzija	49 900 853
Kroatija	1 517 133
Italija	20 942 300
Kipras	297 165
Latvija	9 760 362
Lietuva	13 298 661
Liuksemburgas	560 115
Vengrija	9 543 566
Malta	100 092
Nyderlandai	22 952 419
Austrija	5 863 491
Lenkija	22 670 129
Portugalija	3 988 059
Rumunija	10 896 083
Slovėnija	1 145 506
Slovakija	2 062 803
Suomija	7 521 715
Švedija	6 881 425
Jungtinė Karalystė	30 195 996